

राजश्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन
आ.व. २०७८/७९

परोहा नगरपालिका
स्थानीय राजश्व परामर्श समिति

लौकाहा, रौतहट
प्रदेश नं. २, नेपाल

२०७८

प्रतिवेदक

स्थानीय राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारीहरु

संयोजक श्री सुगान्धी गिरी (उप प्रमुख)

सदस्य श्री ओम प्रकाश यादव (प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

सदस्य श्री महेश सिंह (वडा अध्यक्ष)

सदस्य श्री रजकलिया देवी (कार्यपालिका सदस्य)

सदस्य सचिव श्री संदीप कुमार साह (राजस्व शाखा/रोजगार संयोजक)

भूमिका

यस परोहा नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विकास र समृद्धिको लागि राजस्वका नीतिहरू तथा पद्धतिको विकास गर्नु पर्ने, राजस्वका क्षेत्र र दर निर्धारण गर्नु पर्ने तथा राजस्व प्रशासन सुधारका लागि आवश्यक सल्लाह सुझावहरू सिफारिस गर्नु पर्ने भएकोले स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ बमोजिम राजस्व परामर्श समितिको गठन भएको हो ।

आगामी आ.व. २०७८/७९ का लागि पेश हुन गई रहेको यस परोहा नगरपालिकाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र आर्थिक विधेयकमा समावेश गरिनु पर्ने राजस्व सम्बन्धी विषयहरू सुझाव दिने अभिप्रायले यो प्रतिवेदन तयार पारिएको हो । राजस्वका दरहरूमा आंशिक फेरबदल गरी थप नयाँ करका क्षेत्रहरू तय गरी दरहरू तोकी सिफारिस गरेको छु । यस प्रतिवेदनले परोहा नगरपालिकाको दिगो आर्थिक विकासमा उल्लेख्य सहयोग पुग्ने विश्वास छ ।

यो प्रतिवेदन तयार गर्न सहयोग गर्नु हुने यस समितिका सदस्य सचिव श्री संदीप कुमार साह तथा अमूल्य सल्लाह सुझाव र विचार प्रदान गर्नु हुने यस समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

.....
सुगन्धी गिरी
संयोजक
स्थानीय राजस्व परामर्श समिति

(क) पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसूची ८ ले स्थानीय तहलाई सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवाशुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, भूमिकर (मालपोत), दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जन करलाई स्थानीय तहको एकल अधिकार क्षेत्र भित्र राखेको छ। साथै संविधानको अनुसूची ९ मा सेवा शुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी, पर्यटन शुल्क लगाउने अधिकार तीनै तहको सरकारको साझा अधिकारको रूपमा राखिएको छ।

परोहा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को बजेट तथा कार्यक्रम तयारीको साथै यस नगरपालिकाको राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानून, तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनामा सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्न, राजस्वका स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्न, आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्न, कर राजस्व, गैरकर राजस्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरी सिफारिस गर्नको साथै राजस्व प्रशासन सुधारका लागि आवश्यक सुझावहरू पेश गर्न स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा २.९ बमोजिम यस नगरपालिका उपप्रमुखको संयोजकत्वमा मिति २०७४/३/३ गतेको नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट राजस्व परामर्श समितिको गठन गरिएको थियो। राजस्व परामर्श समितिले विविध क्षेत्रका विज्ञहरूलाई समेत आमन्त्रण गरी यो प्रतिवेदन तयार गरेको छ।

(ख) राजस्वको मौजूदा अवस्थाको विश्लेषण

यस परोहा नगरपालिकाको आन्तरिक राजस्वको अवस्था एकदमै निराशाजनक अवस्था रहको छ। राजस्वको शिर्षकको आधारमा विश्लेषण गर्दा नगरपालिकाको आन्तरिक आय अपेक्षाकृत संकलन हुन नसक्नुका कारणहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

- नगरपालिकाको आफ्नो बस्तुस्थितको मुल्याङ्कन नगरी आन्तरिक आयको अनुमान गर्नु,
- समय सापेक्ष रूपमा नगरपालिकाको आर्थिक ऐनमा परिमार्जन हुन नसक्नु,
- नगरपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर हुनाले अधिकार तथा सेवा प्रवाहमा व्यापक वृद्धि हुदाहुदै पनि नगरपालिकाले सन्तोषजनक रूपमा राजस्व संकलन हुन नसक्नु,
- नगरपालिकामा आन्तरिक आयको चुहावट रोक्नको लागि आवश्यक कदम नचालिनु,
- मालपोत, भुमीकर अपेक्षाकृत रूपमा संकलन हुन नसक्नु,
- हाट बजारबाट उठ्न सक्ने बहाल विद्यौरी शुल्कमा ध्यान पुर्याउन नसक्नु,
- व्यापारी व्यबसायीसँग उठाईने व्यबसाय कर उठाउन नसकिनु,
- नगरपालिकाको सम्पत्तिको बहालबाट उचित आय उठाउन नसकिनु।

(ग) राजस्व नीतिहरू

आगामी वर्षहरुमा राजस्व सम्बन्धमा अवलम्बन गर्नु पर्ने नीतिहरु:

- राजस्वको क्षेत्र विस्तार गर्ने र राजस्वका दरहरुलाई घटाउने नीति अवलम्बन गर्नु पर्ने ।
- सवै क्षेत्रलाई करमा समावेश गर्नु पर्ने ।
- करका दरहरुलाई समयानुकुल परिमार्जन गरिनु पर्ने ।
- नगरपालिका भित्रमा हुने सवै आर्थिक क्रियाकलाप तथा गतिविधिहरुलाई अनिवार्य रुपमा नगरपालिकामा दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(घ) करका आधारहरु

१. मालपोत (भूमि) कर
२. सम्पत्ति कर
३. घर बहाल कर
४. सेवा शुल्क, दस्तुर
५. व्यवसाय कर
६. सवारी साधन कर
७. पार्किङ्ग शुल्क
८. फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क
९. बहाल बिट्टौरी कर
१०. जड्डी बुट्टी, कवाडी तथा जीवजन्तु कर
११. विज्ञापन कर
१२. मनोरञ्जन कर
१३. परिक्षा शुल्क
१४. घर नक्सा पास दस्तुर
१५. दण्ड जरिवाना
१६. खनिज पदार्थ ढुवानी शुल्क
१७. पर्यटन शुल्क

(ङ) आगामी आ.व.को लागि प्रस्तावित कर तथा गैर कर राजस्व दर

परोहा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई तयार पार्ने सिलसिलामा राजस्व परामर्श समितिले देहायका कर, शुल्क, सेवा शुल्क, दस्तुर तथा महशुलका दरहरु उल्लेख गरिएका छन् ।

सेवा शुल्क तथा दस्तुर (सिफारिस तथा दर्ता शुल्क)

क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	नागरिकता (बंशज)	निःशुल्क	
२	नागरिकता (अंगिकृत)	निःशुल्क	
३	नागरिकता प्रतिलिपि सिफारिस	निःशुल्क	
४	नागरिकता संशोधन सिफारिस	निःशुल्क	
५	वहाल करको लेखाजोखा सिफारिस	५००	
६	व्यपार व्यवसाय वन्द भएको/सञ्चालन नभएको सिफारिस	५००	
७	मिलापत्र कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस	३००	
८	स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस (सःशुल्क)	२००	
९	स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस (निःशुल्क)	निःशुल्क	
१०	पुर्जामा घर कायम गर्न सिफारिस	२००	
११	नाम, थर, जन्म मिति संशोधनका लागि सिफारिस	निःशुल्क	
१२	नाम वा थर भएको व्यक्ति एउटै हो भन्ने सिफारिस	२००	
१३	जग्गा धनी पुर्जा हराएको सिफारिस	१००	
१४	किताकाट गर्न सिफारिस	१००	
१५	संरक्षक सिफारिस (व्यक्तिगत)	२००	
१६	संरक्षक सिफारिस (संस्थागत)	५००	
१७	घर जग्गा नामसारी सिफारिस (शहरी क्षेत्र)	महिलाको नाउँमा नामसारी गर्दा २५ प्रतिशत छुट दिने	
१७.१	०-५ कठ्ठा सम्म	१००	
१७.२	५-१० कठ्ठा सम्म	१५०	
१७.३	१० कठ्ठा-१ विगाह सम्म	२००	
१७.४	१ विगाह भन्दा माथि	४००	
१८	घर जग्गा नामसारी सिफारिस (शहरी क्षेत्र बाहिर)	महिलाको नाउँमा नामसारी गर्दा २५ प्रतिशत छुट दिने	
१८.१	०-५ कठ्ठा सम्म	५०	

१८.२	५-१० कट्टा सम्म	१००	
१८.३	१० कट्टा-१ विग्हा सम्म	१५०	
१८.४	१ विग्हा भन्दा माथि	३००	
१९	जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस	२००	
२०	सर्जमिन सिफारिस	३००	
२१	उद्योग दर्ता सिफारिस		
२१.१	५ हर्ष पावर सम्म	५००	
२१.२	१० हर्ष पावर सम्म	१०००	
२१.३	१५ हर्ष पावर सम्म	१५००	
२१.४	२० हर्ष पावर सम्म	२०००	
२१.५	२५ हर्ष पावर सम्म	२५००	
२१.६	३० हर्ष पावर सम्म	३०००	
२१.७	३५ हर्ष पावर सम्म	३५००	
२१.८	४० हर्ष पावर सम्म	४०००	
२१.९	४० हर्ष पावर देखी माथि	५०००	
२२	उद्योग ठाँउसारी गर्न सिफारिस		
२२.१	५ हर्ष पावर सम्म	५००	
२२.२	१० हर्ष पावर सम्म	१०००	
२२.३	१५ हर्ष पावर सम्म	१५००	
२२.४	२० हर्ष पावर सम्म	२०००	
२२.५	२५ हर्ष पावर सम्म	२५००	
२२.६	३० हर्ष पावर सम्म	३०००	
२२.७	३५ हर्ष पावर सम्म	३५००	
२२.८	४० हर्ष पावर सम्म	४०००	
२२.९	४० हर्ष पावर देखी माथि	५०००	
२३	जीवित रहेको सिफारिस	२००	
२४	विद्यालय कक्षा थप सिफारिस		

२४.१	संस्थागत	२५००	
२४.२	सामुदायिक	१०००	
२५	विद्यालय खोल्ने सिफारिस र अनुमति		
२५.१	विद्यालय सिफारिस (निजी)		
२५.१.१	क्याम्पस स्तर	४०००	
२५.१.२	मा.वि.स्तर	३०००	
२५.१.३	नि.मा.वि.स्तर	२०००	
२५.१.४	प्रा.वि.स्तर	१०००	
२५.२	विद्यालय सिफारिस (सरकारी)		
२५.२.१	क्याम्पस स्तर	१०००	
२५.२.२	उ.मा.वि.स्तर	७००	
२५.२.३	आधारभूत स्तर	५००	
२६	पालण पोषणका लागि सिफारिस	निःशुल्क	
२७	धारा तथा विद्युत जडानका लागि सिफारिस	महिलाको नाममा रहेको घरमा २५ प्रतिशत छुट दिने	
२७.१	उद्योग	५००	
२७.२	कृषि प्रयोजन	१००	
२७.३	घरायसी	१००	
२८	विद्यालय ठाउँसारी/नामसारी गर्न सिफारिस		
२८.१	निजी विद्यालय		
२८.१.१	क्याम्पस स्तर	४०००	
२८.१.२	उ.मा.वि.स्तर	३०००	
२८.१.३	आधारभूत स्तर	१५००	
२८.१.४	प्रा.वि.स्तर	१०००	
२८.२	सरकारी विद्यालय		
२८.२.१	क्याम्पस स्तर	१०००	
२८.२.२	उ.मा.वि.स्तर	७००	

२८.२.३	आधारभूत स्तर	५००	
२९	पेन्सन पढा सम्बन्धि सिफारिस		
२९.१	नेपालमा सेवारत्	२००	
२९.२	भारतमा सेवारत्	५००	
२९.३	अन्य मुलुकमा सेवारत्	१०००	
३०	दलित/अल्पसङ्ख्यक/मधेशी/मुस्लिम/जनजाति सिफारिस	निःशुल्क	
३१	घर कायम सिफारिस	१००	
३२	विपन्न/असाह्य छात्रवृत्ति सिफारिस	निःशुल्क	
३३	छात्रवृत्ति सिफारिस	निःशुल्क	
३४	अपांगता भएको सिफारिस	निःशुल्क	
३५	अस्थायी तथा स्थायी बसोवास सिफारिस	२००	
३६	कोर्ट फि मिनाहा सिफारिस	निः शुल्क	
३७	नावालक परिचयपत्र सिफारिस	निःशुल्क	
३८	व्यवसाय दर्ता सिफारिस		
३८.१	थोक व्यवसाय	१०००	
३८.२	खुद्रा व्यवसाय	५००	
३९	संस्था दर्ता सिफारिस		
३९.१	गैर सरकारी संस्था दर्ता सिफारिस	५००	
३९.२	अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था दर्ता सिफारिस	५०००	
३९.३	कृषि सहकारी संस्था दर्ता शुल्क	५००	
३९.४	बचत तथा ऋण सहकारी संस्था दर्ता शुल्क	२०००	
३९.५	बहुउद्देशीय सहकारी संस्था दर्ता शुल्क	२५००	
३९.६	सहकारी संस्था नवीकरण शुल्क (कृषि र बचत तथा ऋण)	१०००	
३९.७	सहकारी संस्था नवीकरण शुल्क (बहुउद्देशीय)	१५००	
४०	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिस	२००	
४१	कोठा खोल्ने कार्यमा रोहवर बस्ने सिफारिस	२००	
४३	जग्गा धनी पुर्जा हराएको सिफारिस	१००	

४४	जग्गा/धितो मुल्याङ्कन सिफारिस	२००	
४५	अपुताली सिफारिस		
४५.१	शहरी क्षेत्रभित्र		
४५.१.१	०-५ कठ्ठा सम्म	६००	
४५.१.२	५-१० कठ्ठा सम्म	१०००	
४५.१.३	१० कठ्ठा-१ विग्हा सम्म	१५००	
४५.१.४	१ विग्हा भन्दा माथि	२०००	
४५.२	शहरी क्षेत्र बाहिर		
४५.२.१	०-५ कठ्ठा सम्म	५००	
४५.२.२	५-१० कठ्ठा सम्म	८००	
४५.२.३	१० कठ्ठा-१ विगाह सम्म	१०००	
४५.२.४	१ विग्हा भन्दा माथि	१५००	
४६	विदेश प्रयोजनका लागि सिफारिस		
६४.१	जन्ममिति प्रमाणित	१०००	
४६.२	विवाहित/अविवाहित प्रमाणित	१०००	
४६.३	ठेगाना प्रमाणित	१०००	
४६.४	चारित्रिक प्रमाणित	५००	
४६.५	नाम फरक परेको सिफारिस	५००	
४७	स्वदेश प्रयोजनका लागि सिफारिस		
४७.१	जन्ममिति प्रमाणित	१००	
४७.२	विवाहित/अविवाहित प्रमाणित	१००	
४७.३	ठेगाना प्रमाणित	१००	
४७.४	चारित्रिक प्रमाणित	१००	
४७.५	अन्य/विविध	१००	
४७.६	संशोधन सम्बन्धी सिफारिस	१००	
४८	विविध सिफारिस		
४८.१	वकस पत्र सिफारिस	१०००	

४८.२	बकस पत्र सिफारिस महिला	५००	
४८.३	शेषपछिको वकस पत्र सिफारिस	५००	
४८.४	अंश वण्डा सिफारिस	२००	
४८.५	विदेश प्रयोजनको लागि गरिने सिफारिस	२००	
४८.६	रकम असुलीमा विगोको (मिलापत्र)	५	प्रतिशत
४८.७	स्थायी वसोवास सिफारिस	२००	
४८.८	अस्थायी वसोवास सिफारिस	१००	
४८.९	नाम सच्याई सर्जमिन (नाम/जन्मस्थान/मिति)	२००	
४८.१०	मिला पत्र दुवै पक्षवाट	२००	
४८.११	टेलिफोन सिफारिस	२००	
४८.१२	खानेपानी तथा सरसफाई संस्थामा धारा सिफारिस	२००	
४८.१३	टेलिफोन/विधुत/धारा नामसारी सिफारिस	२००	
४८.१४	हलो जुवा सिफारिस	निःशुल्क	
४८.१५	काठ सिफारिस (कुकाठ/गोलिया)	२००	
४८.१६	काठ सिफारिस (कुकाठ/जर्ना र दाउरा)	२००	
४८.१७	काठ सिफारिस (साल/सिसौ/गोलिया)	२००	
४८.१८	काठ सिफारिस (साल/सिसौ/जर्ना र दाउरा)	२००	
४८.१९	खयर	२०००	
४८.२०	सुकुम्वासी पुर्जा सिफारिस	१००	
४८.२१	छुट जग्गा सिफारिस प्रति कट्टा शहरी क्षेत्र	१००	
४८.२२	छुट जग्गा सिफारिस प्रति कट्टा शहरी क्षेत्र वाहिर	१००	
४८.२३	सुकुम्वासी सिफारिस	निःशुल्क	
४८.२४	द्वन्द पिडित सिफारिस	निःशुल्क	
४८.२५	लालपुर्जा फोटो टांस	१००	
४८.२६	नगदी रसिद समेत प्रमाणित	१००	
४८.२७	घरको ताला खुलाउने दस्तुर	२००	
४८.२८	भरुवा बन्दुक नविकरण शुल्क	५००	

४८.२९	मोठ श्रेस्ता सिफारिस	२००	
४८.३०	व्यवसाय नामसारी सिफारिस	५००	
४८.३१	पासपोर्ट सिफारिस	२००	

सेवा शुल्क तथा दस्तुर (प्रमाणित शुल्क)

क्र.सं	शिर्षक	दर रु.	कैफियत
१	नाता प्रमाणित		
१.१	जिवित संग	१००	
१.२	मृतक संग	१००	
२	जन्म मिति प्रमाणित	१००	
३	विवाहित तथा अविवाहित प्रमाणित	१००	
४	घर पातल प्रमाणित	१००	
५	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित	१००	
६	एकासगोल परिवार प्रमाणित	१००	
७	कागज तथा मञ्जुरीनामा प्रमाणित	१००	
८	संरक्षण प्रमाणित	१००	
९	हकवाला र हकदार प्रमाणित सिफारिस	१००	
१०	जग्गा/सम्पत्ति मुल्याङ्कन प्रमाणित सिफारिस		
१०.१	०-५ लाख सम्म	१००	
१०.२	५-२० लाख सम्म	३००	
१०.३	२० लाख भन्दा माथि	५००	
११	विपन्नता प्रमाणित	निःशुल्क	
१२	सम्पन्नता प्रमाणित	१००	
१३	घर निर्माण सम्पन्न प्रमाणित		
१३.१	आर.सि.सि	१०००	
१३.२	जस्ताले छाएको पक्की	५००	
१३.३	अन्य कच्ची	२००	

१४	दलित अल्पसङ्ख्यक तथा जनजाति प्रमाणित	निःशुल्क	
१५	बार्षिक आय प्रमाणित	जम्मा आयको ०.०५ प्रतिशत	
१६	ज्येष्ठ नागरिक/एकल महिला प्रमाणित	निःशुल्क	
१७	बसाइँसराइँ/मृत्यु/प्रमाणित	१००	
१८	सम्बन्ध विच्छेद प्रमाणित	१००	
१९	माथि उल्लेखित बाहेकका अन्य प्रमाणित	२००	

क्र.सं	शिर्षक	दर रु.	कैफियत
१	मोही लगत कट्टा (शहरी क्षेत्र भित्र)		
१.१	मोही लगत कट्टा १ विग्हा सम्म	५००	
१.२	१ विग्हा भन्दा माथी ५ विग्हा सम्म	१०००	
१.३	५ विग्हा भन्दा माथी	२०००	
१.४	मोही नामसारी सिफारिस शुल्क	३००	
२	मोही लगत कट्टा (शहरी क्षेत्र बाहिर)		
२.१	मोही लगत कट्टा १ विग्हा सम्म	३००	
२.२	१ विग्हा भन्दा माथी ५ विग्हा सम्म	५००	
२.३	५ विग्हा भन्दा माथी	१०००	
२.४	मोही नामसारी सिफारिस शुल्क	३००	
३	ऐलानी जग्गा दर्ता सर्जमिन		
३.१	५ कट्टा सम्म	२००	
३.२	५-१० कट्टा सम्म	५००	
३.३	१० कट्टा - १ विग्हा सम्म	८००	
३.४	१ विग्हा भन्दा माथि	१०००	
४	ढेक्का पट्टाको दर्ता शुल्क		
४.१	क श्रेणी	१००००	
४.२	ख श्रेणी	७०००	

४.३	ग श्रेणी	४०००	
४.४	घ श्रेणी	२०००	
५	ठेक्का पट्टा लाईसेन्सको नवीकरण सिफारिश		
५.१	क श्रेणी	५०००	
५.२	ख श्रेणी	४०००	
५.३	ग श्रेणी	३०००	
५.४	घ श्रेणी	१०००	
६.०	ठेक्का पट्टा सिफारिश शुल्क	५००	
६	फाराम विक्री		
६.३	पेशा व्यवसाय प्रमाण पत्र	२००	
६.६	अन्य फारामहरु	५०	
७	उद्योग/व्यवसाय दर्ता सिफारिस		
७.१	पोल्ट्री फर्म/खाद्य/तेल/कापी उद्योग/माहुरी/पशुपालन	१०००	
७.२	काठ/स्टील/फर्निचर/ग्रील उद्योग/दाना/ डेरी उद्योग/टायर उद्योग	१०००	
७.३	बाकस/होजेरी/गारमेन्ट/खुकुरी/ग्यास वेल्डिङ्ग/अगरवत्ती/मैनवत्ती/दालमोठ/ पुडियाघर/सिमेन्ट टायल/पाउरोटी/बेकरी उद्योग	५००	
७.४	व्यवसाय/सेवा दर्ता/सर्जमिन सिफारिश (तुलो)	१०००	
७.५	व्यवसाय/सेवा दर्ता/सर्जमिन सिफारिश (सानो)	५००	

भूमि कर			
क्र.सं	शिर्षक	दर रु.	कैफियत
१	सम्पत्ति मूल्यांकन (अन्य प्रयोजनका लागि)		
१.१	सम्पत्ति मूल्यांकन प्रति दश हजार	५	
२	जग्गा मूल्यांकन (विदेश पढन जाने प्रयोजन)		
२.१	५० लाख सम्म	२०००	
२.२	५० लाख भन्दा माथि १ करोड सम्म	२५००	
२.३	१ करोड भन्दा माथि २ करोड सम्म	३५००	

२.४	२ करोड भन्दा माथि	५०००	
३	घडेरी प्लटिङमा नयां बाटो खोल्न लगत कट्टा सिफारिस		
३.१	० देखी १० धुर सम्म	१०००	
३.२	१० धुर देखी २ कट्टा सम्म	१५००	
३.३	२ कट्टा देखी ३ कट्टा सम्म	२०००	
३.४	३ कट्टा देखी ५ कट्टा सम्म	२५००	
३.५	५ कट्टा देखी १० कट्टा सम्म	३०००	
३.६	१० कट्टा देखी माथी	४०००	

घर नक्सा पास दस्तुर			
क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	घर नक्शा पास दस्तुर (प्रति वर्गफिट)		
१.१	आर.सि.सि. प्रति वर्ग फिट	८	
१.२	जस्ता/खपडा/टालीले छाएको पक्की प्रति वर्ग फिट	५	
१.३	कच्ची फुस प्रति वर्ग फिट	२	
१.४	न.पा. क्षेत्रभिन्न परखाल निर्माण गर्दा प्रति फिट	२	
२	सुपरिभिजन	१०००	
३	नक्सा पास किताब	५००	
४	घर नक्शा पास नामसारी	५००	
५	घर कायम सिफारिश १००० बर्ग फिटसम्म	५००	
६	घर कायम सिफारिस १००० बर्ग फिट देखि माथि	१०००	
७	अस्थायी घर वनाउने ईजाजत शुल्क	१०००	

जडीबुट्टी, कवाडी कर

क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	निजी रुख कटान सिफारिस (सरकारले निकासी पैठारीमा रोक लगाए वाहेक)	१००	सिफारिस दस्तुर बाहेक प्रति रुखको रु २५ थप शुल्क लाग्नेछ
२	रुख कटान सिफारिस प्रति पटक	१००	
३	कवाडी निकासी मिनी गाडी/ट्रक प्रति ट्रिप	५००	
४	कवाडी निकासी ठूला गाडी प्रति ट्रिप	१०००	
५	खर/बाँस लगायत जडीबुट्टी निकासी ५ टन भन्दा कम	५००	
६	खर/बाँस लगायत जडीबुट्टी निकासी ५ टन भन्दा माथि	१०००	

व्यवसाय कर

क्र.सं.	व्यवसायको नाम	दर रु.	कैफियत
१	मदिरा थोक पसल	३०००	
२	सुर्तीजन्य पसल	१०००	
३	मदिरा खुद्रा पसल	१०००	
४	कपडा पसल	१०००	
५	सुन चाँदी गर गहना पसल	२०००	
६	बाणिज्य बैंक	१५०००	
७	बिकास बैंक	१००००	
८	फाईनान्स कम्पनी तथा वित्तिय संस्था	५०००	
९	बिमा कम्पनी	३०००	
१०	मनी ट्रान्सफर	३०००	
११	वचत तथा ऋण सहकारी संस्था	२०००	
१२	वहुउद्देश्य/कृषि सहकारी संस्था	३०००	
१३	निर्माण व्यवसाय	२०००	
१४	ईटा बिक्री डिपो सेन्टर	१००००	

१५	बालुवा/गिट्टी/ग्रभेल डिपो सेन्टर	३०००	
१६	ईट्टा भट्टा/चिम्नी	५००००	
१७	सः मिल	४०००	
१८	धान/चिउरा/अन्य मिल	१०००	
१९	होटल तथा रेष्टुरेण्ट	१०००	
२०	मिठाई तथा नास्ता पसल/साना होटल	५००	
२१	छापाखाना	१०००	
२२	कलर ल्याब/स्टुडियो	५००	
२३	ईलेक्ट्रीसियन तथा फोटोकपी/कुरियर	५००	
२४	छपाई तथा प्रकाशन/प्रसारण गृह	१०००	
२५	पुस्तक तथा स्टेशरी पसल	५००	
२६	गिफ्ट/फोटो फ्रेमिङ्ग पसल	५००	
२७	खसी मासु पसल	१५००	
२८	कुखुरा मासु पसल	१०००	
२९	बंगुर मासु	१०००	
३०	रांगो मासु पसल	१०००	
३१	माछा बिक्री पसल	१०००	
३२	ईलेक्ट्रीकल/इलेक्ट्रोनिक्स खुद्रा पसल	१०००	
३३	हार्डवेयर पसल	२०००	
३४	प्लाईउड/सिसा/कार्पेट/फ्रेम पसल	२०००	
३५	पेट्रोलियम पदार्थ /आयल सेन्टर	२५००	
३६	सैलुन ३ सिट सम्म	५००	
३७	सैलुन ४ सिट माथी	१०००	
३८	व्युटीपार्लर	१०००	
३९	साईनबोर्ड/पेन्टिङ्ग सेवा	५००	
४०	खद्यान्न/गल्ला पसल	१०००	
४१	तरकारी पसल (थोक/खुद्र)	५००	

४२	श्रृंगार पसल	५००	
४३	ट्रान्सपोर्ट/ढुवानी सेवा	२०००	
४४	जुत्ता मर्मत पसल	२००	
४५	किराना पसल खुद्रा	१०००	
४६	सोलार सम्बन्धि पसल	१०००	
४७	टेलरिङ्ग पसल	५००	
४८	स्टिल/काठ/फर्निचर पसल	१०००	
४९	आलु/प्याज पसल	१०००	
५०	एग्रोभेट पसल	१०००	
५१	भाडा पसल	१०००	
५२	गल्ला पसल	१०००	
५३	फेन्सी पसल	१०००	
५४	चश्मा पसल	१०००	
५५	धागो/टांक पसल	५००	
५६	ग्यांस सिलिण्डर बिक्री पसल	१०००	
५७	फुटपाथ पसल	५००	
५८	रिक्सा/ठेला पसल	२००	
५९	पशुपालन व्यवसाय	२०००	
६०	कृषि व्यवसाय/मलखाद/बिउबिजन	२०००	
६१	कुखुरा पालन व्यवसाय	२०००	
६२	डकर्मि व्यवसाय	५००	
६३	टेन्ट हाउस	१०००	
६४	कवाडी	१०००	
६५	सवारी टायर बिक्रेता	१५००	
६६	चारपांग्रे मोटर बिक्रेता	१००००	
६७	सवारी बडि बिल्डर्स	५०००	
६८	हेभी ईक्विपमेन्ट/बस/ट्रक आदि मर्मत पसल	१५००	

६९	कम्प्युटर/टि.भी./मोबाईल बिक्री पसल	१५००	
७०	कम्प्युटर/टि.भी./मोबाईल मर्मत पसल	५००	
७१	कम्प्युटर ईन्डिच्युट	१०००	
७२	साईकल/रिक्सा बिक्री पसल	५००	
७३	साईकल/रिक्सा मर्मत पसल	५००	
७४	मोटर साईकल बिक्रेता पसल	३०००	
७५	मोटर पार्ट्स बिक्री पसल	१०००	
७६	टायर मर्मत तथा हावा हाल्ले	५००	
७७	ढाबा/साधारण होटेल	५००	
७८	छाला संकलन तथा बिक्री पसल	१०००	
७९	फ्रुट उद्योग/व्यवसाय कर	१०००	
८०	औषधी पसल	१०००	
८१	पोलि क्लिनिक/निजी अस्पताल	५०००	
८२	नर्सिङ्ग होम	५०००	
८३	क्लीनिक/प्याथोलजी ल्याब	२०००	
८४	डेन्टल क्लिनिक	१५००	
८५	डेन्टल हस्पिटल	३०००	
८६	भाषा प्रशिक्षण	५००	
८७	बैदेशिक रोजगारी परामर्श सेवा	५००	
८८	ईन्जनीयरीङ्ग तथा शैक्षिक परामर्श सेवा	१०००	
८९	चिकित्सक/वकिल/लेखापरिक्षक	१०००	
९०	नापी सेवा/बिमा एजेन्ट/पशु चिकित्सक	१०००	
९१	ड्राईभिङ्ग सेन्टर	१०००	
९२	आलमोनियम उद्योग	१०००	
९३	कोयला डिपो सेन्टर	३०००	
९४	डेरी उद्योग	१५००	
९५	मिनरल वाटर उद्योग	१५००	

९६	चाउमिन उद्योग	१०००	
९७	कापी/पेपर उद्योग	१०००	
९८	बोरा उद्योग	१०००	
९९	पाउरोटी उद्योग	५००	
१००	गारमेन्ट उद्योग	१०००	
१०१	फर्निचर उद्योग	१०००	
१०२	सवारी साधन पार्किङ्ग व्यवसाय	१०००	
१०३	क्रसर उद्योग	१५०००	
१०४	फलोर मिल	५०००	
१०५	राईस मिल अटोमेटिक	५०००	
१०६	आयल मिल	२०००	
१०७	चाउचाउ	१०००	
१०८	किराना पसल थोक	१५००	
१०९	ईलेक्ट्रोनिक पसल	१०००	
११०	ईलेक्ट्रिक पसल	१०००	
१११	रिचार्ज कार्ड थोक	५००	
११२	अन्य	१०००	
११३	निजी विद्यालय वार्षिक कर		
११३.१	क्याम्पस स्तर	२०००	
११३.२	मा.वि.स्तर	१०००	
११३.३	आधारभूत स्तर	५००	

घटना दर्ता शुल्क

क्र.सं.	शिर्षक	दर रु.	कैफियत
१	जन्म दर्ता/मृत्यु दर्ता/वसाइँसराइ/सम्बन्ध विच्छेद/विवाह दर्ता	३५ दिन भित्र दर्ता भए निःशुल्क	३५ दिन देखि पाँच वर्ष सम्म रु ५० र पाँच वर्ष पछि रु २००

२	उजुरी दर्ता तथा मुद्दा दस्तुर	२००	
३	घटना दर्ता प्रतिलिपि सिफारिस	५०	

फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क

क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	घर (२ तल्ला सम्म)	१००	मासिक
२	घर (२ तल्ला भन्दा माथि)	१००	मासिक
३	खुद्रा वयवसाय	१००	मासिक
४	थोक व्यवसाय	१००	मासिक
५	होटेल	१००	मासिक
६	शैलुन	१००	मासिक
७	फुटपाथ पसल	१००	मासिक
८	तरकारी/कृषि बजार (प्रति व्यापारी)	१००	मासिक
९	घरेलु उद्योग	१००	मासिक
१०	साना उद्योग	१००	मासिक
११	ठूला उद्योग	१००	मासिक
१२	निजी विद्यालय	१००	मासिक
१३	सार्वजनिक विद्यालय	१००	मासिक
१४	मेडिकल क्लिनिक, पोली क्लिनिक, नर्सिंग होम आदि	२००	मासिक
१५	सार्वजनिक स्वास्थ्य संस्था	२००	मासिक
१६	वित्तीय संस्था	१००	मासिक

मालपोत कर

क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	०-५ कठ्ठा सम्म जग्गा हुने लाई न्यूनतम	८	
२	५ (पाँच कठ्ठा) देखि माथि प्रति कठ्ठा	१०	

चार किल्ला तथा घर बाटो प्रमाणित

क्र.सं.	जग्गाको क्षेत्रफल	दर रु.				
		गौर-च.पुर सडक, हुलाकी सडक, गण्डक नहरले छोएको सडक	कालो पत्रे तथा ढलानले छोएको	ग्रावेल बाटोले छोएको	कच्ची बाटो	बाटो नभएको
१	० देखी ५ कठ्ठा सम्म	२००	२५०	२००	१२५	१००
२	६ देखी १० कठ्ठा सम्म	३००	२७५	२२५	१५०	१२५
३	११ कठ्ठा देखी १ बिघा सम्म	३५०	३००	२५०	२००	१५०
४	१ बिघा भन्दा माथि	४००	३५०	३००	२५०	२००

विज्ञापन कर			
होडिङ्ग बोर्ड/वाल पेन्टीङ्ग (व्यापारिक प्रयोजनार्थ)			
क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	२० वर्ग फिट	५००	
२	४० वर्ग फिट	७५०	
३	६० वर्ग फिट	१०००	
४	८० वर्ग फिट	१५००	
५	सो भन्दा माथि	२०००	
६	साना किसिमका प्रचार बोर्ड ४ वर्ग फुट सम्म बार्षिक	२५०	
७	सार्वजनिक स्थानमा व्यानर प्रतिमिटर ७ दिनका लागि प्रति दिन	७	
८	सार्वजनिक स्थानमा व्यानर प्रतिमिटर १५ दिनका लागि प्रति दिन	१०	
९	१ मिटर र १ बर्ग फिटसम्मको बिज्ञापन एक महिना सम्म प्रति दिन	१	
१०	१ मिटर र १ बर्ग फिटसम्मको बिज्ञापन एक महिना भन्दा बढि प्रति दिन	२	
११	प्रत्येक विद्युत पोलमा प्रति बर्ग मिटर प्रति महिना	१३	

न्यायिक दण्ड, जरिवाना

क्र.सं.	शिर्षक	दर रु.			कैफियत
		प्रथम पटक	दोश्रो पटक	अन्तिम पटक	
१	नगरपालिकाको निर्णय कार्यान्वयनमा अवरोध गरेमा	५००	७५०	१०००	
२	चौपाया पशु छाडा छाडेमा	५००	७५०	१०००	
३	सडकमा जथाभावी रुपमा ढुंगा, बालुवा, गिट्टी, माटो, ईट्टा आदि राखेमा वा फोहोर थुपारेमा	५००	७५०	१०००	
४	अनधिकृत रुपमा सूचना पाटी वा विज्ञापन राखेमा	५००	७५०	१०००	
५	न्यायिक समितिको मुद्दामा अवरोध गरेमा	५००	७५०	१०००	
६	फोहोरमैला व्यवस्थापनमा अवरोध खडा गरेमा	५००	७५०	१०००	
७	नगरपालिकाको सूचना आलटाल गरेमा	५००	७५०	१०००	
८	सार्वजनिक/पती जग्गामा भएको बोटविरुवा वा अन्य नष्ट गरेमा	५००	७५०	१०००	
९	सडक क्षेत्रमा पसल/टहरा/ठेलागाडा लगायत अन्य सरसमान राखी अवरोध खडा गरेमा	५००	७५०	१०००	
१०	न्यायिक समितिले कुनै ब्यक्तिको रकम कलम उठाई दिएकोमा उठेको रकमको सेवा शुल्क	०.०५			प्रतिशत

परीक्षा शुल्क

क्र.सं.	शिर्षक	दर रु.	कैफियत
१	छैठौं तह वा सो सरह	१०००	
२	पाँचौं तह वा सो सरह	७००	
३	चौथो तह वा सो सरह	५००	
४	अन्य सबै	३००	

बहाल बिट्टौरी कर

क्र.सं.	शिर्षक	दर रु.	कैफियत
१	ऐलानी पर्ती जग्गा प्रति वर्ग फिट	५	वार्षिक
२	ऐलानी पर्ती जग्गामा बनाईएका घर टहराहरु	५००	मासिक
३	ऐलानी पर्ती, सार्वजनिक जग्गाको भाडा प्रति विग्हा	१००००	वार्षिक

पार्किङ शुल्क			
क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	वसपार्क वा नगरपालिकाले तोकेको क्षेत्रमा पार्किङ गरे वापत निम्नानुसार पार्किङ शुल्क प्रति दिन	१००	(२४ घण्टा सम्म)
२	बस/मिनीवस/ट्रक/टिपर/अन्य हेभी गाडी	५०	(१२ घण्टा सम्म)
३	ट्रेक्टर/पावर ट्रिलर/माइक्रो/कार	३०	(१२ घण्टा सम्म)
४	टयाक्सी/टेम्पो	२०	(१२ घण्टा सम्म)
५	मोटर साईकल	१०	(१२ घण्टा सम्म)
६	अन्य	१०	(१२ घण्टा सम्म)

मनोरञ्जन कर			
क्र.सं.	विवरण	दर	कैफियत
१	सिनेमा हल	३५००	
२	स्नुकर तथा पुल हाउस	३०००	
३	सर्कस, जादु	२००	प्रति दिन
४	अन्य	२००	

सवारी कर

सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर			
क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	वस/मिनी वस/ट्रक/लरी/हेभी गाडी	२०००	
२	भाडाका कार/जीप	१०००	

३	भाडाका टेम्पो	५००	
४	ट्रेक्टर	५००	
५	निजी कार टेम्पो	२००	
६	स्कुटर/मोपेड/मोटर साईकिल	१००	
७	ठेला गाडा/रिक्सा	१००	

घर बहाल कर			
क्र.सं.	विवरण	दर रु.	कैफियत
१	घर वहाल कर (बार्षिक)	१० प्रतिशत	
२	जग्गा वहाल कर (बार्षिक)	१० प्रतिशत	
३	बसपार्क वर्कशप/उद्योग/व्यवसाय जग्गा भाडा प्रति वर्ग फिट	५	

(च) आगामी आ.व.को लागि अनुमानित कर तथा गैर कर राजस्व रकम

सि.नं.	राजस्वको क्षेत्रहरु	गत आ.व.को यथार्थ रकम	चालु आ.व.को संशोधित अनुमान	आगामी आ.व.को अनुमान	कैफियत

(छ) निष्कर्ष तथा सुझावहरु

हामीले नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र तथा हालको अवस्थालाई मुल्याङ्कन गर्दा, नगरपालिकाले आफ्नो आय वृद्धि गर्नका लागि निम्न बमोजिमको सुझावहरु पेश गरेका छौं ।

१. नगरपालिकाको आर्थिक ऐनलाई समयानुकुल परिवर्तन गरेर करका दरहरुमा समसामयिक परिवर्तन गर्ने,
२. नगरपालिका भित्र हुने राजस्व चुहावट रोक्न आवश्यक कानूनको तर्जुमा गर्ने तथा आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउने,
३. सवारी साधन कर असुल उपर गर्ने तर्फ विशेष ध्यान पुर्याउने,

४. नगर कार्यपालिकाले करका दायरा वृद्धि गर्ने तर्फ ध्यान दिने,
५. प्रभावकारी कार्य सम्पादन गर्न तथा कर संकलनलाई चुस्त दुरुस्त राख्न सुचना प्रविधिको प्रयोगलाई व्यापक बनाउने,
६. राजस्व प्रशासनलाई पूर्ण अनलाईन गरी राजस्व संकलनमा बृद्धि गर्ने,
७. बहाल विद्यौरी शुल्क उठाउनका लागि हाट बजारको व्यवस्थापन गर्ने, हाट बजार नलाग्ने स्थानमा हाट बजार लगाउने, हाट बजार लाग्ने स्थानमा ठेक्का लगाउने लगायतका कार्य सम्पादन गर्ने,
८. नगरपालिकाको सम्पत्तिहरूलाई तुरुन्त भाडामा लगाउने,
९. जग्गाको सरकारी मुल्यांकन वृद्धि गर्ने,
१०. घर बहाल बाट आम्दानी हुने घर धनीको स्थलगत निरीक्षण गरी लगत तयार गर्ने,
११. स्थलगत निरीक्षण गरी विभिन्न प्रकृतिका सम्पदाहरूको लगत तयार गरी त्यसको व्यबसायिक योजना बनाउने,
१२. उपभोक्ता समिति मार्फत हुने काममा जनहभागीताको हिस्सा थप गर्ने,
१३. नगरपालिका भित्र सञ्चालन भईरहेका व्यापार व्यवसायबाट कडाईका साथ कर उठाउने ।
१४. कर उठाउने जिम्मेवारी पाएका वडा सचिव तथा राजस्व शाखाका कर्मचारीलाई अझ बढी जिम्मेवार बनाई राजस्व बृद्धिमा ध्यान केन्द्रित गरी पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गर्ने,
१५. राजस्व बढी उठाउने वडालाई आगामी बर्षमा बढी बजेट विनियोजन गर्ने गरी नगरकार्यपालिकाले नीतिगत व्यवस्था गर्ने,
१६. बढी राजस्व उठ्न सक्ने क्षेत्रमा एउटा अधिकार सम्पन्न टोली बनाई राजस्व उठाउन प्रोत्साहन गर्ने र राजस्व संकलनको लागि घर दैलो सेवा सुरु गर्ने,
१७. आ.व. २०७८/७९ मा राजस्व सुधार कार्य योजनाको तर्जुमा गर्ने,
१८. राजस्व चुहावट रोक्न आवश्यक नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था गर्ने ।